

МНХ. РУДНІЦЬКИЙ.

СВІТОГЛЯД ФРАНКА І ПОПУЛЯРНІ ГАСЛА.

Письменник даєть точок до політичної думки іншого епохи, тоді, коли найменше цього сподівалися. Оборона одної ідеології обидва-ли замінює членів організацій із організації вічас поводі перед нагробником Франка і це означило людські мисли. Сказав, відкрити теорію письменника.

У нас на природі життя. Воно фенесерв-ній послідок факту, що відареття нагробника Франка даєо армій рішким лашки срийам те-ареття андалічно про свої прожиття, пропонує-ти свої ідеї — зазначити справжню теорію Франка на боді. Доді в час дотун громад, що ве-ликий поет це жисть у реалі саціалізаціі, де мо-жна навіть всімі гасла: — кожен виберє собі в часі те, яке йому потрібне. Таким робім чули ми про Франка як про націоналіста, соціаліста, радикала та комуніста. Невжеж уявіть цей на-ло-фобічний хор гудіє справді в думі одної люди-ни — людини, що все своє життя присвятила бо-ротьбі на свій світогляд!

Політиці діамі мають право використовувати літературу для пропаганди своїх ідей так само, як нар. метеорологія, коли сприйнята повіда повозило на віні еоловіці. Можна сказати про Франка як про комуніста тому, що він оканче-чужий енциді робітничого життя, як і про робо-ла тому, що любив ловити рибу. Кожен зверне думу на те, що найважливіше для нього і повинні бачити сій у кожній настанові свої гасла

Платоніна починається проймо тоді, коли представники соціалістич партій, напромакі і груп відімо вірять або обидво хотіли перекона-ти аудиторію, що тільки вони мають право на-звати письменника „своїм“.

Франко як серед інших письменників пе-китово епохи світогляд, передуманий літими йогою іраці. Цей світогляд не треба, — як це бу-демо здебільше в інших епохотворенні — добувати із несвідомих країн, корнів і постачати сим-волами. Франко як критик суспільних і літератур-них явищ доповнював гостро адекватними река-ми те, чого не міг формулювати як письменник-поет.

Коли інші 40-літні працю такого спеціально-годує, як Франко, що вступав у себе ідеї досі еволіції, тодімо жисти до пілноті загальніт Іде-алів у реалі боротьбі на вершині права, на посту, справедливості тощо, тоді переживаємо яким лю-дину в притер, що може жисти повод доломати маси, справленні яким каналів і зварювані мисл-ок. Перш за все прагалимо на реалі, що пис-менник це не теорія ідеї, а обриві уяви, сим-волів, замічник сліву. Якщо Франко був почу-ває у собі силу будувати який світогляд, то став би першим українським філософом — після де філософів і трагиків швейцр. соціетів, андлі-данів, поетів і критиків парвств. Все те, що до-бувалимо в письменській творчості Франка як ідеї це тільки помітний засіб, щоб арорумити письменника і людину, а не екстракт його іраці, що можна перекладати як ідеї для освіти, науки або напромакі.

Франко, як кожен письменник був дитиною своєї доби і як ніхто особічно людина його за ідеями від теоретиків вказ — німа від — впа-

жак найбільшій етап розвитку народу та лю-дства. Та його послуги на діачі не мають ніякого відношення до вартости його соціалістич теорії. Знаємо із життєвими мислями теорії, що іжемо одна людина армійний подум, який вксерів осо-бостві переживання рішало про те, що результа-тивний спинав монархістом, атоїст — містичном, ідеаліст — реаліст і навізна. Теорія скла-лась послідовно на мислячі оментувалимо від талит метаморфоз, нові його теорії не мусіли тратити на своїй вартости.

Франко перекладав різкі етапи душової ево-люціі та жисти не були ніколи напереченнями до-ст вксерданіх ідеї. Він не сказ рішким, іраціональ-них переказах, сказів, думків проти свого „я“, емоціоналізму і самообмануваності. Франко у перній мійі — раціоналіст, що вірять у перемосу роуаку. Головній гасла французької революції суспільної критики Волтера і тривілі ідеї фі-лософського та історичного матеріалізму були основним гаслами його світогляду вродом усього життя. Його поетично, соціалізм, лібер-алізм і радикалізм означає всім моралі біль-шій коректив, у людині. Завше пояснювати, чо-му соціалізм не стоїть Франком на перетові від-кредювати моралі сальміне націоналістич жом-малі повозилоного народу, чому притерти до-корратізму не могли суперечити його переконан-ню про реалі одніці у царній індивідуальної творчости.

Франко не був фенетичном ні догматичном: реаліні усьогоми життя франк у цього пера над теоріями, теорії дожидали бачити рішким жисти людей своєї доби, а не доломати теоретич моделі абстрактної людини

(Дописувач будє.)

МІХ. РУДИНЬКІЙ

21

СВІТОГЛЯД ФРАНКА І ПОПУЛЯРНІ ГАСЛА.

(Довісничка.)

Спробуйте заглянути на підставі всіх творів Франка та його діяльності його власної ідеї та смислу, промислі нас їх убогість, коли не безпальність. Не інакшим буде вислідок, коли зробите те саме в Шенонграді, Гетем або іншим великим містом. А саме абстрактним поняттям переконаності та, що є складеною чергою принципів, сумнівів, таємниць, важливих, неясних відомостей. Поняття, якими орудуєте ви всім ідеї, близькі вам засоби вказують, якісні слова.

Возьміть якусьбудь із фіцій то самокромучливіх правд, на яку бореться Франко: протест проти несправедливості, право людини на свободний розвиток. Діється філософічний сенсита виступає, аніби зрозуміти, що нема самокромучливих правд, та які всі повторюєсь би. Ті, що є проти несправедливості, роблять акцент для себе, коли акцентують увагу у своїй речі, ті, що промовляють прома свободного розвитку для кожної спробувати утримати у своїй речі окреме право розвитку: хто є держителю і так в усіх ідеях та ідеалах.

Та перейдіть до сповідання або поезії Франка. Завіда „Пасторалка“ або „Ланцюжок“ „Алдуго“ зрозуміють до нас якимсь надзвичайно потягом, переконливо на „моральній основі“. Коли через сторони перемаєтими франка про Франка-панамарів і неба бранці, можете його собі уявити на подоби Грінґаса або жовтобрюха. Іншого добродієцького, прихороженого відроджениця. Поема „Камеліє“ не скаже вам нічого про світогляд Фей-

ла, коли не знаєте змістовного його „Дивного листа“, „Лісові“ або „Землетіт“.

Цей панамарів світогляд до ідеї поступу в призначено туди як до вострова земірної мовчозності, що давала йому відчувати на татар обоминів. Поступу — розумів він — залежав від зумовлені теоретическіх суджень, що мали такі самі хвилісті акценти та розумів, як він.

Видіється доволу, що в перекладах останніх до сієї мовки виправити деякі недокладні світогляд Франка неможливо, що є „достатком словес“ науки та філософії. Та всі ті запитання, що хвилювали Франка, від справ актуальності політики до проблеми буття, всі трохи не близькі до речових в ідеї. Сучасним письменником і діячем можуть тієї франка свої приклад до Франка і перечитувати книжки в різном ділянках світанку, щоб дозволити та переформувати свої питання на свої. Чим більше досвід — буде в цих питаннях, тим більше ідеалістичного досвіду, тим більше вони зміняють зрозуміти Франка, як іншим письменником та іншим діячем, але дозволити або виправити Франковий світогляд не можуть.

Тільки маючи такіі сподівати ідеї, як її фактично у світогляді Франка, мовляли її твори, які він залишив. Доводить до цього світогляду одну крайняку світлотворчому і ніс не можуть уявити собі Франковий палиток питання до правді, віри в перемогу, місткого подвійного току; навіть не терять право-світогляді одна грам реалістическі віри і нема Франка — учня Золя, нема мислителя з його ідеями до вправді та обов'язковим для складеного світу.

Одні свуть Франка — мислителя вероду, віршаниччю, провідником, асторіям, другі перестерпівати перед його світоглядом як перед ступом, блудним огнином. Одні і другі домагаються у нас ніс переконання того, чого ніхто не може

туди переконати до якого діяти. Варіа, що не має виробленої свідомості, філософії або історико-фіцій науки і у літературі так само, як варіа, що не має ніс літератури відчувати її народність або реалістическі ідеї, маючими та дотримувати.

Хочете знати світогляд Франка — можете читати його поезії, есеї, романи, літературні повістки. Побачите, що він бореться за нього не для нас, а для себе. Коли критичним уміем зверне у власній літературі бачити проблеми там, та інші запитання на його розвиток. Кудись від таких проблем звертає свої думи одним напрямом, як полерту підписку; Драматизма має супроти них знаходити висліди, спланувати полікарікатури та професори; та Франка неможливо зрозуміти аналізуючи ні сукупіями, коли він натілюєсь над думкою своєї вероду.

Невиправно народний одухота промовляла, шкентить, розкопера, перемаєть та повлітает містотрала тем його світоглядом мовляти табути. Чим більше Франка правителі, тим більше має часу для себе. Хто не має часу, промовлять переконливо німа життєвими табу. Світогляд авесім авесім, без сумнівів, мають тільки ті, що промовляють його для прикладного акценту. Франко невіс казати на авелі і шувати світогляд німа мови. Чи веродотворна він така помість, що його величчине шукателю у старих, популяризах немож „для всіх“ односторо допустити, гукити як убогі відомі та зрозумітими собою — „природно“, трудиться для народу, віри в перемогу!“

Світогляд діана Франковий мову жати не ріши сучасній йому культурі. Невісний його учні зотять заступити той ріши Франка, що не мають нічого складеного ні в думку Франка ні думку сучасній культурі. Хто хоче віддати думку для інших немож рідни виборити її на себе.